

Ἄρχιμ. ΔΙΟΝ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ Α' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΗΣ ΡΟΥΘ

«Προεισαγωγή καὶ ὑπόθεσις τοῦ ἱεροῦ τούτου βιβλίου».

Ἀναλαμβάνοντες ἐν τῇ ἐν ἡ εὐρισκόμεθα μοναξίᾳ (1), ὅπου τὸ καθήκον ἡμῶν πρὸς τὴν Πατριδα καὶ τὴν Ἐκκλησίαν μᾶς ἔταξε, κατ' ἐκλογὴν νὰ ἐρμηνεύσωμεν τὸ Α' Κεφάλαιον τοῦ ἱεροῦ βιβλίου τῆς Ρουθ ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, κρίνομεν ἐπιτάγματα νὰ προτάξωμεν ὀλίγας τιγὰς προεισαγωγικὰς πληροφορίας, περὶ τοῦ περιεχομένου, τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ βιβλίου τούτου.

Τὸ ἱερὸν τούτο βιβλίον τῆς Π. Δ. ἐπιγράφεται **Ρουθ**, διότι ἡ Ρουθ παρίσταται ἐν αὐτῷ τὸ πρωτεῦον καὶ ἐπισημότερον πρόσωπον. Εἶναι δὲ τὸ βιβλίον τούτο συντομώτατον καὶ περιέχει τέσσαρα μόνον κεφάλαια, εἰς τὰ ὁποῖα ἐξιστορεῖται τίνι τρόπῳ ἡ Ρουθ, γυνὴ Μωαβίτις καὶ ἐθνικὴ ἐκ τῆς χώρας Μωὰβ ἐν Ἀραβίᾳ, πέραν τῆς Νεκρᾶς Θαλάσσης, πιστεύσασα εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν, καὶ συζευχθεῖσα τὸν Βοὺζ ἀπέβη προμάμη τοῦ βασιλέως Δαυὶδ καὶ ἔνδοξος πρόγονος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος, ὡς γνωστὸν καταγεται κατὰ σάρκα ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα καὶ ἐκ τῆς ἡγεμονικῆς Πατριᾶς τοῦ Δαυὶδ. (Ματθ. Α'. 1—16). Διεξερχόμενοι τὰ τέσσαρα κεφάλαια τοῦ ἱεροῦ τούτου βιβλίου, συνοψίζομεν τὸ περιεχόμενον αὐτῶν εἰς τὰ ἐπόμενα.

Ἐλιμέλεξ τις ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα, ἔνεκα τῆς μαστιζούσης τότε τὴν Ἰουδαίαν πείνης, ἀναχωρήσας μετὰ τῆς γυναικὸς του Νωεμὶν καὶ τῶν δύο υἱῶν αὐτοῦ Μααλὼν καὶ Χελεὼν, ἤλθεν εἰς τὴν χώραν Μωὰβ, ὅπου μετ' ὀλίγον ἀπέθανεν, οἱ δὲ υἱοὶ αὐτοῦ νυμφευθέντες ἐκεῖ ἄλλοφύλους καὶ ἐθνικὰς γυναῖκας τὴν Ὁρφα καὶ τὴν Ρουθ, ἀπέθανον ἐπίσης μετὰ δέκα περὶ τοῦ ἔτη. Ἡ Νωεμὶν χήρα καὶ ἐγκαταλελειμμένη ἐπέστρεψε μετὰ τῆς Ρουθ εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ κατόκησε ἐν Βηθλέεμ, ὁπότε ἐν καιρῷ τοῦ θεισμοῦ ὁ Βοὺζ, ἀνὴρ πλουσιώτατος καὶ συγγενὴς τοῦ Ἐλιμέλεξ καθ' ὃ καὶ οὗτος ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα, ἐγνώρισεν ἐν τοῖς ἀγροῖς αὐτοῦ τὴν Ρουθ. Ἡ Ρουθ κατὰ προτροπὴν καὶ συμβουλήν τῆς Νωεμὶν προσέρχεται πρὸς

(1) Εὐρισκόμην τότε ἐν Ἰντζερλί τῷ Μικρασιατικῷ ὡς ἱεροκήρυξ τοῦ 17ου Πεξ. Συντάγματος τῆς XI Μεραρχίας κατὰ Μάρτιον τοῦ 1921.

τὸν Βοὺζ καὶ ὡς συγγενῆ παρακαλεῖ αὐτὸν νὰ λάβῃ αὐτὴν εἰς γυναῖκα, κατὰ τὸν περὶ συγγενείας ἰσχύοντα νόμον παρ' ἔβραίοις. Ὁ Βοὺζ, καίτοι γέρον ἤδη κατὰ τὴν ἡλικίαν, δέχεται τὴν πρότασιν τῆς Ρουθ διὰ νὰ ἀναστήσῃ γόνον τοῦ ἀποθανόντος πρώτου ἀνδρὸς αὐτῆς, ἐὰν ἕτερός τις συγγενὴς πλησιέστερος θελήσῃ νὰ παραχωρήσῃ τὸ δικαίωμα τούτο εἰς αὐτόν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐγένετο ἡ παραχώρησις αὕτη ἐπισημῶς κατὰ τὸν νόμον, ὁ Βοὺζ ἐνυμφεύθη τὴν Ρουθ κατὰ τὸν νόμον, ἐξ ἧς ἐγέννησεν υἱόν, τὸν ὁποῖον ὠνόμασεν Ὁβηδ, καὶ ὁποῖος εἶναι ὁ πάπλος Δαυὶδ τοῦ Βασιλέως.

Ἄλλὰ τίς ὁ σκοπὸς τοῦ βιβλίου τῆς Ρουθ, ἢ μᾶλλον ὡς τίθησι τὸ ζήτημα ὁ μακάριος Θεοδότητος, διατὶ ἐγράφη ἡ ἱστορία τῆς Ρουθ; Εἰς τοῦτο ἀπαντᾷ ὁ ἴδιος Πατὴρ λέγων ἐγράφη διὰ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἦτοι διὰ νὰ γνωσθῇ ἡ γενεαλογία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μεταξὺ τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα καὶ τῆς Πατριᾶς τοῦ Δαυὶδ. Καὶ πράγματι. Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ ὅλου βιβλίου, πρὸ πάντων δὲ ἐκ τῶν τελευταίων κεφαλαίων ἐξάγεται, ὅτι πρῶτιστος σκοπὸς τοῦ συγγραφέως εἶναι νὰ ἐξιστορήσῃ πῶς ἐξέπληρώθη ἡ προφητεία τοῦ Πατριάρχου Ἰακώβ περὶ τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα καὶ διὰ τῆς διαδοχῆς τῶν προσώπων τὸ βασιλικὸν σκήπτρον τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα ἔφθασε μέχρι τοῦ Δαυὶδ διὰ τοῦ γάμου τοῦ Βοὺζ μετὰ τῆς Ρουθ, ἐκ τῆς ὁποίας ὁ Βοὺζ ἐγέννησε τὸν Ὁβηδ, ὁ Ὁβηδ τὸν Ἰεσσαί, καὶ ὁ Ἰεσσαί τὸν Δαυὶδ, τὸν βασιλέα.

Ἐκ τῆς γενεαλογίας ταύτης ἔλαβεν αὐτολεξεί ὁ ἱερὸς Ματθαῖος ὁ Εὐαγγελιστὴς καὶ ἱστορεῖ λέγων: «Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρέξ καὶ τὸν Ζαρά ἐκ τῆς Θάμαρ, Φαρέξ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐσρώμ, Ἐσρώμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ, Ἀράμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ, Ἀμιναδάβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ναασών, Ναασών δὲ ἐγέννησε τὸν Σαλμών, Σαλμών δὲ ἐγέννησε τὸν Βοὺζ ἐκ τῆς Ραχάβ, Βοὺζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὁβηδ ἐκ τῆς Ρουθ, Ὁβηδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί, Ἰεσσαί δὲ ἐγέννησε τὸν Δαυὶδ, τὸν Βασιλέα. (Ματθ. Α'. 3—5. Ρουθ Α'. 18—22).

Συνάμα δὲ σαφῶς ἀποδεικνύει καὶ διὰ τίνων μέσων ἡ θεία Πρόνοια ἀναδεικνύει τοὺς ταπεινοὺς ὑψηλοὺς καὶ μακαριστοὺς, ἀνταμείβουσα αὐτῶν τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν εὐσέβειαν. Οὕτω λόγου χάριν ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος συγγράφων τὴν γενεαλογίαν τοῦ Ἰησοῦ

Η ΨΥΧΗ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ ΔΙΑ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΤΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΑΥΤΗΣ

Τὸ περιβάλλον τὴν ψυχὴν ὑλικὸν σῶμα αὐτῆς κατεσκευάσθη ἐν σοφίᾳ μεγάλῃ, ἵνα χρησιμεύσῃ πρὸς ἀποκάλυψιν τῆς ἀοράτου ψυχῆς ἡμῶν. Ἡ κίνησις τῶν μελῶν τῆς σαρκός, ἡ λαλιὰ διὰ τῆς γλώσσης, ἡ γραφὴ διὰ τῆς χειρός, ἡ ἔκφρασις τοῦ ὑλικοῦ προσώπου καὶ ἰδίᾳ τῶν ὀφθαλμῶν, ταῦτα πάντα ποιοῦσι δηλὰ τὰ νοήματα, τὰ αἰσθήματα, τὰ θελήματα, τὰ μέσα τὰς ἐνεργείας, τοὺς σκοποὺς οὓς ἐπιδιώκει ἡ ψυχὴ καὶ ἐν γένει πάσας τὰς νοητικὰς ἐργασίας αὐτῆς, ὡς κεκρυμμένως ποιεῖ ἐν ἑαυτῇ καὶ συντάσσει σχέδια ἐνεργείας αὐτῆς, ἄνευ οὐδενὸς μέσου ὑλικοῦ, κατὰ τὰς πνευματικὰς αὐτῆς ἐνεργείας ἐν ἑαυτῇ.

Διὰ τῆς κινήσεως λοιπὸν καὶ ἐνεργείας τῶν μελῶν τοῦ σώματος ἐκάστου ἀνθρώπου γινώσκομεν τὸ ἐγὼ αὐτοῦ ἢ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ κατὰ τὰ προσόντα αὐτῆς καὶ τὸν χαρακτήρα αὐτῆς καὶ τὴν οὐσίαν αὐτῆς· ἀδύνατον δὲ νὰ γνωρίσωμεν τὴν ψυχὴν ἐκάστου ὑπὸ ἔποιν προσόντων καὶ χαρακτήρος αὐτῆς, ἐὰν τὸ σῶμα τῆς ψυχῆς μένει ἀκίνητον καὶ ἡ γλῶσσα ἄλαλος· οὕτως ἀδυνατοῦμεν νὰ κρίνωμεν ὁποῖος ἐστὶν ὁ ἀκίνητος καὶ ἄλαλος ἀνθρώπος, καὶ τοὶ ὀρθῶμεν τὰ σώματα αὐτῶν ἐν τῇ ἄνω καταστάσει. Τὸ αὐτὸ δὲ ἐστὶ ὡς νὰ βλέπωμεν εἰκόνας ἢ ἀγάλματα· οὐδὲν δυνάμεθα νὰ νοήσωμεν περὶ τῶν ἀνθρώπων, ὧν ὀρθῶμεν τὰς εἰκόνας καὶ τὰ ἀγάλματα.

Καθὼς δὲ εἶναι ἀδύνατον νὰ κινήθῳι τὰ ἀγάλματα τῶν ἀνθρώπων διότι δὲν ἔχουσι ψυχὴν ζῶσαν ἐν ἑαυτοῖς, οὕτως εἶναι ἀδύνατον νὰ κινήθῃ καὶ νὰ λαλήσῃ τὸ ὑλικὸν σῶμα τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν ἐξέλθῃ ἡ ψυχὴ ἐξ αὐτοῦ καὶ μείνῃ μόνον τὸ σῶμα τοῦτο. Ἄρα ἡ ψυχὴ κινεῖ

Χριστοῦ, οὐδεμίαν τῶν ἐνδόξων γυναικῶν τῶν Πατριαρχῶν ἀνέφερον, οὔτε τὴν Σάρραν, οὔτε τὴν Ρεβέκκαν οὔτε ἄλλας πολλὰς. Ἀνέφερον ὅμως ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος κινούμενος ταπεινὰς ἄλλας γυναῖκας, οἷον τὴν Θάμαρ, τὴν Ραχάβ, τὴν Ρούθ, τὴν γυναῖκα τοῦ Οὐρίου.

Τοῦτο δὲ διὰ νὰ διδάξῃ ἡμᾶς, ὅτι ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἀνθρώπος γενόμενος, ἠγάπησεν ἐξίσου πάντας τοὺς τε δικαίους καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς, τὸν Ἰουδαϊκὸν λαὸν καὶ τὰ ἔθνη.

(Ἀκολουθεῖ).

τὰ ὄργανα τοῦ ἑαυτῆς ὑλικοῦ σώματος καὶ ποιεῖ ἐργασίας καὶ λόγον γραπτὸν ἢ προφορικόν, καὶ φανεροὶ ἑαυτὴν ὅτι ἐστὶ οὐσία πνευματικὴ, φανεροὶ τὴν ὑπαρξίν, τὴν ζῶην αὐτῆς καὶ τὰ ἑαυτῆς προσόντα καὶ τὰς γνώσεις, ὡς ἔχει. Ἐπομένως ἡ ψυχὴ εἶναι τὸ πρόσωπον, εἶναι τὸ Ἐγὼ, εἶναι ὁ κυρίως ἀνθρώπος. Μόνη δὲ ἡ ψυχὴ διασώζει τὸ Ἐγὼ ἐκάστου ἀνθρώπου, ἥτοι ὁ ἀνθρώπος ὑφίσταται διότι ὑπάρχει τὸ προσωπικὸν Ἐγὼ αὐτοῦ, ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, ὡς πνεῦμα ζῶν καὶ νοοῦν. Μόνον δὲ τὸ ὑλικὸν σῶμα τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἐστὶ προσωπικόν Ἐγὼ καὶ ψυχὴ καὶ ἀνθρώπος. Διὸ καὶ ἀποσυντίθεται καὶ ἀφανίζεται ὅταν ἀπέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ψυχὴ. Ἄρα οἱ μὴ παραδεχόμενοι τὴν ὑπαρξίν τῆς ψυχῆς, ἀροῦνται ψευδῶς τὸ προσωπικὸν Ἐγὼ αὐτῶν, διότι εὐρίσκονται δέσμιοι ὑπὸ τοῦ πνεύματος τῆς πλάνης. Τὸ πνεῦμα τοῦτο τῆς πλάνης ἔχει τὴν δύναμιν νὰ ἐπικολλᾷ τὸν νοῦν τῶν ὑλικῶς βιούντων εἰς τὴν κατ' αἰσθησὶν μόνον νόησιν δι' ἧς πιστεύουσι μόνον τὰ ὑποπίπτοντα εἰς τὰς αἰσθήσεις αὐτῶν ὑλικά ἀντικείμενα. Ἀπορρίπτουσι δὲ τὴν κατ' ὀρθὸν λόγον λογικὴν νόησιν καὶ τὴν ἐσωτερικὴν παρατήρησιν τῆς ψυχῆς, δι' ὧν γινώσκεται ἡ ψυχὴ ὡς αἰτία τῶν ἑαυτῆς ἔργων, καὶ ὁ Θεὸς ὡς αἰτία πρώτη καὶ ἀπόλυτος Δημιουργικὴ διὰ μέσου τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ κτισθέντος κόσμου.

Καθὼς δὲ τὸ ὑλικὸν σῶμα ἡμῶν ἀποκαλύπτει τὴν ὑπαρξίν τῆς ψυχῆς ἡμῶν ὡς πνεύματος νοουμένου ἀληθῶς οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ ἡμῶν καὶ σύμπας ὁ ὑλικὸς κόσμος τῶν ἡλίων, πλανητῶν, δορυφόρων, ὀρυκτῶν, θαλασσῶν, φυτῶν καὶ ζῶων ἀποκαλύπτει τὴν ὑπαρξίν τοῦ αἰεὶ ὄντος Θεοῦ Πλάστου, ὡς ἀλείρου Πνεύματος ἐπὶ τῆς οὐσίας τοῦ ὁποίου ἐδράζεται τὸ Σύμπαν στερεῶς, καὶ συντηρεῖται ὑπ' Αὐτοῦ καὶ μόνου ἢ κτίσις, καὶ κινεῖται πάντα αἰ τάξεις τῶν ποιημάτων ὑπ' Αὐτοῦ, καὶ ζωοποιεῖται πάντα τὰ ζῶντα ὑπ' Αὐτοῦ καὶ πνευματοποιεῖται πάντα τὰ νοοῦντα ὑπ' Αὐτοῦ. Διὸ καὶ ὁ Θεὸς Παῦλος λέγει «Τὰ γὰρ ἀόρατα Ἐγὼ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθορᾶται ἢ τε ἀίτιος Αὐτοῦ δύναμις καὶ θειότης εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς (τοὺς ἀπίστους) ἀναπολογήτους.» (Ρωμαίους α'. 20)

Λοιπὸν ὁ Θεὸς ἔχει δημιουργήσει ἀπίστους μάρτυρας μαρτυροῦντας καταφανῶς τὴν ὑπαρξίν πνευμάτων, Ἀγγέλων καὶ ψυχῶν, καταφα-